

A MÁSODIK KIADÁSHOZ

Tíz évvel ezelőtt szinte egy kézen meg lehetett volna számolni azokat, akik a díjjegyes postal nyomtatványok iránt idehaza komolyan érdeklődtek. A díjjegyesek gyűjtése világszerte reneszánszát élő gyűjtési ág: az 1978. évi prágai Bélyeg Világkiállításon külön osztályt alkotott, az 1979. évi szófiai pedig nagy aranyérmert nyert egy e tárgyú tanulmánygyűjtemény.

Érthető, hogy a díjjegyesek gyűjtésének külföldi fellendülése a hazai filatéliára sem maradt hatás nélkül: ma már itthon is komoly gyűjtési ággá fejlődött. Ehhez — a külföldi példán kívül — még két tényező járult hozzá: az egyik az, hogy a Magyar Posta az utóbbi években egyre több alkalmi levelezőlappal örvendezteti meg a gyűjtőket, a másik éppen e katalógus néhány évvel ezelőtti első kiadása.

A Magyar Díjjegyes Postal Nyomtatványok Katalógusa első kiadása a gyűjtők körében kedveltebb lett, mint hittük. Gyakorlatilag elfogyott, ugyanakkor számos észrevétel, kiegészítés érkezett a Szövetséghez és a szerzőhöz, amint azt reméltük is. Mindezeket értékelve érettnek látjuk az időt arra, hogy a katalógus átdolgozott, bővített második kiadása napvilágot lásson.

A katalógust tanulmányozó gyűjtők meglepve fogják tapasztalni, hogy milyen fejlődésen ment át ez a gyűjtési ág a katalógus első kiadása óta.

Továbbra is a rányomott bélyegkép, illetve annak változatai képezik a katalógizálás alapját, de az első kiadáshoz képest nagyobb hangsúlyt kaptak az úrlapok egyéb fő elemei is. A katalógus megtartotta könnyű áttekinthetőségét, ugyanakkor helyenként monografikusabb, mint az első kiadás volt. Most sem kívántunk azonban olyan speciális katalógust szerkeszteni, amely minden kiadás minden változatát részletesen feldolgozza. A főbb eltéréseket ismerető jegyzetek a különlegesség gyűjtőket tájékoztatják és segítik.

Értekesen bővült a katalógus a helyi kiadások részletes feldolgozásával, a magánpostai és az osztrák — magyar tábori postai díjjegyesek értékelésével.

A katalógus második kiadásának szárnyabocsátásával korántsem tekintjük a feldolgozást lezárt-nak. Annak reményében, hogy e kiadással többet adhatunk, mint az elsővel továbbra is kérjük a gyűjtőket, hogy észrevételeikkel, megállapításaikkal, kutatási eredményeik közlésével segítsék elő a filatélia ezen kedvelt területének minél alaposabb feltárását és rendszerezését.

Budapest, 1982. július hó

Surányi László

TARTALOM

ELŐSZÓ AZ ELSŐ KIADÁSHOZ

NYOMTATVÁNYOK KATALÓGUSA

A Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége 1972-ben bocsátotta a gyűjtők használatára a Magyar Díjjegyes Postai Nyomtatványok kézikönyve 1. sz. füzetét. Ez a kiadvány az erre a területre vonatkozó általános ismeretek összefoglalása mellett az 1861–1867-es kiadású és az 1871. július 31-ig Magyarországon forgalomban volt, rányomott bélyegű levélborítékok katalógizálásával, értékelésével foglalkozott.

A Magyar Bélyegek Monográfiája szerkesztő bizottságának jó helyzetfelismerését dicséri, hogy a postabélyegek monografikus leírása mellett széles teret biztosított a díjjegyes postai nyomtatványakkal kapcsolatos ismeretek közzlésére is. Ha figyelembe vesszük még, hogy jelen kiadványunk megelőzi az évtizedek óta hiányolt Magyar Bélyegek Katalógusát, szakiróinkat nem érheti az a vád, hogy ezt a területet a filatélia mostoha gyermekének tekintik.

A megkezdett munka folytatását nemcsak a fenti szemlélet érvényesítése tette szükségessé, hanem az a körülmény is, hogy olyan katalógust adjunk az érdeklődő gyűjtők kezébe, amely nagymértékben megkönnyíti a díjjegyes gyűjtemények igényes felépítését és az egyes objektumok cseréjét.

Az úttörő munka nem tartozik a leghálásabb feladatok közé. A kezdeményezés érdemén kívül a szerzőnek vállalnia kell azokat az észrevételeket is, melyek általában az első szakmai feldolgozásokat kísérik, és amelyek nem minden esetben kedvezőek.

Elismerve a kézikönyv szerzőinek érdemeit, a beérkezett észrevételek arról győztek meg bennünket, hogy katalógusunkat — a monografikus igényű leírást félretéve — inkább a gyűjtők szélesebb rétegeli szolgáló, népszerűbb és könnyebb áttekintést adó feldolgozásban bocsássuk sajtó alá.

A szerző a díjjegyes postai nyomtatványok katalógizálásának alapjául a rányomott bélyegképet, illetve annak változatait tekinti. Ennek a szemléletnek a jelentőségét növeli az a tény is, hogy a múlt század egyes díjjegyesének bélyegképe nem csak hasonló a postabélyegekéhez, hanem azok közös eredetire vezethetők vissza. A változatok elkülönítésére típusjelzés csak abban az esetben kerül alkalmazásra, amennyiben ez a mai ismereteink szerint egyértelműen bizonyított. Azokban az esetekben, amelyeknél a kutatómunka még nem tekinthető lezártnak, a bélyegképek tipizálása még nem befejezett, a szerző a „változat” elnevezésnél marad.

Ezek után a Magyar Díjjegyes Postai Nyomtatványok Katalógusát a gyűjtők rendelkezésére bocsátjuk azzal a kéréssel, hogy a füzet gyakorlati alkalmazhatóságára, szakmai megállapításaira, valamint az értékelés valóságára vonatkozó észrevételeikkel segítsenek abban, hogy a további kiadásokat minél inkább tökéletesíthessük.

Budapest, 1976. május hó

Pákhodi László